

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, Katedra anglického jazyka a literatury
Posudek diplomové práce

Autor: Bc. Markéta Julišová

Název: Teaching Northern Irish Accents

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Kristýna Poesová, Ph.D.

Oponent: Mgr. Karel Žďárek

V poměrně krátké době vznikly na Katedře anglického jazyka a literatury PedF UK dvě diplomové práce zabývající se irskými akcenty. Zatímco Tomáš Uher (2012) zkoumal standardní variantu irské angličtiny, Markéta Julišová se zaměřuje na výslovnost obyvatel severní části ostrova (Northern Irish Accents). Obě práce obsahují podrobnou fonetickou analýzu zvolených variant na pozadí britského standardu (RP). Zatímco Uhrova práce klade důraz především na identifikaci výslovnostních rysů v mluvě irských rodilých mluvčích, hlavní náplní předkládané práce je příprava a pilotáž výukové hodiny zaměřené na vybraný akcent s cílem vzbudit zájem žáků o méně známé akcenty. Právě didaktický aspekt zohledněný v obou pracích v různé míře může učitelům anglického jazyka efektivně pomoci zprostředkovat a přiblížit jazykovou rozmanitost ve zvukové rovině, bez jejíž znalosti se žáci v každodenní cizojazyčné komunikaci stěží obejdou. Markéta Julišová se tedy věnuje velice aktuálnímu tématu a jsem si jista, že její práce může oslovit a inspirovat učitele, kteří se snaží zařadit sociolinguistický aspekt do běžné výuky anglického jazyka.

V přehledně strukturované teoretické části je představen historický a jazykový vývoj zkoumané oblasti včetně charakteristiky hlavních výslovnostních rysů severoirského akcentu na segmentální a suprasegmentální úrovni. V praktické části následuje popis metody vytváření plánu výukové hodiny zaměřené na prezentaci Mid-Ulster akcentu včetně stanovení cílů, přípravy materiálů (většina poslechových aktivit využívá původní nahrávky), popisu použitých cvičení a evaluace formou krátkého dotazníku pro studenty. Jednotlivé kroky a rozhodnutí o (ne)zařazení určitých postupů a prvků jsou okomentovány s odkazy na relevantní odbornou literaturu.

Autorka odučila čtyři hodiny ve skupinách různé jazykové úrovně na Gymnáziu Jaroslava Heyrovského v Praze v květnu 2013. Školitelka může na základě dvou zhlédnutých hodin potvrdit, že skladbou a charakterem cvičení v kombinaci s přirozeným vystupováním Markéty Julišové se podařilo udržet zájem studentů v průběhu celé hodiny. Tohoto úspěchu bylo dosaženo především díky rovnováze mezi aktivitami zaměřenými na zvyšování povědomí o cílovém akcentu, percepci a produkci včetně aktivního zapojování studentů v jednotlivých fázích vyučovací hodiny. Většinu poslechových aktivit bohužel negativně ovlivnila špatná kvalita nahrávek. Naplnění jednoho z cílů (str. 38 to *improve the students' ability to understand the NIR accents*) nebylo podle mého názoru vhodně ověřeno. Když se autorka dotazovala, zda studenti dokážou lépe rozpoznat prvky procvičovaného akcentu, většina respondentů nedokázala odpovědět. Nelze tak s určitostí říct, zda byl jeden z hlavních cílů naplněn.

Po formální a jazykové stránce je diplomová práce Markéty Julišové na vynikající úrovni. Práci doporučuji k přijetí, navrhuji předběžné hodnocení **výborně** a výslednou známku nechávám na výsledcích obhajoby.

V Nymburce 13. 1. 2014

Mgr. Kristýna Poesová, Ph.D.

Navrhuji, aby se autorka během obhajoby vyjádřila k následujícím bodům:

1. Jakým způsobem by mohla autorka efektivněji ověřit, zda jsou studenti schopni lépe rozeznat severoirský akcent, např. s časovým odstupem jednoho měsíce?
2. Seznámení žáků s rozmanitými anglickými akcenty klade na učitele anglického jazyka poměrně vysoké nároky. Co by autorka doporučila vyučujícím, kteří odlišnosti jednotlivých akcentů neznají a na základě toho se jejich zařazení do výuky AJ vyhýbají?